

Introitus:

„A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou *má* od Otce jediný Syn, plný milosti a pravdy.“ Janovo evangelium 1:14

Čtení ze Staré smlouvy:

„Vyslyš každou modlitbu, každou prosbu, kterou bude mít kterýkoli člověk ze všeho tvého izraelského lidu, každý, kdo pozná svou ránu a svou bolest a rozprostře své dlaně obrácen k tomuto domu. Vyslyš z nebes, ze sídla, kde přebýváš, a odpusť, odplať každému podle všech jeho cest, **neboť znáš jeho srdce – vždyť ty sám jediný znáš přece srdce lidských synů** – aby se tě báli, aby chodili po tvých cestách po všechny dny, kdy budou žít na půdě, kterou jsi dal našim otcům. Také přijde-li cizinec, který není z Izraele, tvého lidu, ze vzdálené země kvůli tvému velikému jménu, tvé mocné ruce a tvé vztažené paži, přijdou-li a budou se modlit obráceni k tomuto domu, vyslyš z nebes, ze sídla, kde přebýváš, a učiň vše, oč k tobě ten cizinec bude volat, aby poznaly tvé jméno všechny národy země a bály se tě jako Izrael, tvůj lid, aby poznaly, že se tento dům, který jsem vybudoval, nazývá tvým jménem.“ 2. Paralipomenon 6:29-33

Vzdech ze Žalmů:

„Kdybychom na jméno svého Boha zapomněli, k bohu cizímu své ruce rozepjali, což by to Bůh neodhalil? **Zná přece tajnosti srdce.**“ Žalm 44:21-22

Čtení z Evangelia:

„Kdo je věrný v nejmenší věci, je věrný také ve velké; kdo je v nejmenší věci nepoctivý, je nepoctivý i ve velké. Jestliže jste nespravovali věrně ani nespravedlivý majetek, kdo vám svěří to pravé bohatství? Jestliže jste nebyli věrni v tom, co vám nepatří, kdo vám dá, co vám právem patří? Žádný sluha nemůže sloužit dvěma pánům. Neboť jednoho bude nenávidět, a druhého milovat, k jednomu se přidá, a druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i majetku.“ Toto vše slyšeli farizeové, kteří měli rádi peníze, a posmívali se mu. Řekl jim: „Vy před lidmi vystupujete jako spravedliví, ale **Bůh zná vaše srdce**: neboť co lidé cení vysoko, je před Bohem ohavnost.“ Lukášovo evangelium 16:10-15

Ke kázání:

„Víme přece, že bude-li stan našeho pozemského života stržen, čeká nás příbytek od Boha, věčný dům v nebesích, který nebyl zbudován rukama. Proto zde sténáme touhou, abychom byli oděni šatem nebeským. Vždyť jen když jej oblékneme, nebudeme shledáni nazí. Pokud jsme totiž v tomto stanu, sténáme pod těžkým břemenem, neboť nechceme, aby z nás bylo svlečeno naše pozemské tělo, nýbrž aby přes ně bylo oblečeno nebeské, aby to, co je smrtelné, bylo pohlceno životem. Ten, kdo nás k tomu připravil a dal nám již Ducha jako závdavek, je Bůh. Jsme tedy stále plni důvěry, neboť víme, že pokud jsme doma v tomto těle, nejsme doma u Pána – žijeme přece z víry, ne z toho, co vidíme. V této důvěře chceme raději odejít z těla a být už doma u Pána. Proto nám také nadevše záleží na tom, abychom se mu líbili, ať už odcházíme domů nebo zůstáváme v cizině. Vždyť se všichni musíme ukázat před soudným stolcem Kristovým, aby každý dostal odplatu za to, co činil ve svém životě, ať dobré, či zlé. Protože známe tuto bázeň před Pánem, přesvědčujeme lidi. **Bůh vidí do našeho srdce a doufám, že i vy ve svém svědomí do našeho srdce vidíte.** 2. dopis Korintským 5:1-11

Lidské srdce ve středu našeho života

Kde máte srdce? Na prsou? Fakt? A viděli jste jej? A pokud máte trému, tak jako ji mívám já, tak svoje srdce cítíte až v kalhotách. Pamatuji si, že sestřička mi v nemocnici našla srdce na noze, pěkně nad kotníkem. Taky na zápěstí rukou. Samozřejmě na krku. Když se rozčílíme, bije nám srdce ve spáncích. Zrudne vám tvář a začnete se potit. Každé vzrušení se promítne na srdci, proto můžeme směle říkat, že srdce, to skutečné srdce, je v centru našeho života. Všechno se točí kolem něho.

Začnu příběhem. Šel ráno do práce a samozřejmě spěchal. Ani neví jak, ale cestou do práce šlápl na psí lejno. Ráno má člověk co dělat, aby stihl autobus, tak se nestačí dívat, co ranní pejškaři

nechali na chodníku. Už v autobuse to neskutečně páchlo. Hned po příchodu do práce musel drhnout podrážku bot na toaletách. Není divu, že o přestávce v kantýně začal rozhovor o pejskařích. Začne o psech, kteří nechávají své hromádky přesně tam, kudy chodí lidé. Po deseti minutách už nemluvil o psech, ale o jejich pánech. Upřímně mi přiznal, že se sám lekl. Debata sahala lidem až do srdce, do nitra lidského života... Vzrušeně mluvil o povaze té nemožné sousedky naproti na patře co má Bišonka, rozebíral hygienické návyky toho staršího pána ze čtvrtého patra s Retrívrem a komentoval nálady slečny z domu naproti, co venčí Grifonka belgického...

Od debaty o docela důležitých pravidlech chovu psů ve městě a o základním vybavení pro pejskaře se dostanete k debatě o povaze chovatelů psů: „Jaký pes, takový člověk“ zdálo by se. Debata se vyhne základnímu tématu, neřeší východisko, ale dotýká se lidí, sahá lidem až do jater. Dozvíte se, kdo je rozvedený a komu to nejde ve škole a podobně...

Apoštol Pavel přinesl do Korintu evangelium, které pohnulo společností. Ale někteří se ve starověkém Korintě začali bránit tím, že začali probírat Pavlovy způsoby, řeč, zvyky. Vadila jim Pavlova osobnost a povaha. Přebíralo se jeho kázání a zištné motivy jeho misie.¹ Protože byl napadán, začal mluvit o svém svědomí. „**Neboť toto je naše chlouba: svědectví našeho svědomí, že jsme si na světě — a obzvláště mezi vámi — počínali v prostotě a Boží upřímnosti, ne v tělesné moudrosti, nýbrž v Boží milosti. Přece vám nepíšeme nic jiného, než co čtete a také chápete...**“ (2. dopis do Korintu 1:12n) A není to jediné místo v dopisech do Korintu. Právě Pavlovy epištoly do Korintu jsou místem, kde se často mluví o lidském svědomí!²

A právě proto se Pavel dovolává toho, že **Pán Bůh vidí do našeho srdce** (tedy do hloubky našeho života a jeho motivů) ale překvapivě dodává, že i druzí lidé - mohou **ve svém svědomí vidět do našeho srdce**. Úžasné! Ale postupně:

1. Pán Bůh vidí do srdce!

To je nesmírně důležité. Jsme pod zorným úhlem věčnosti a nemusíme se bát, že by Pán Bůh odečítal z naší tváře či svědectví jiných lidí. Vidí do našeho srdce. „**Kéž by už skončilo zlo ničemu a kéž by byl upevněn spravedlivý, Bože spravedlivý, který zkoumáš srdce i ledví.**“ (Žalm 7:10) „**Vyzpytuj mě, Bože, a poznej mé srdce, zkoumej mě a poznej mé myšlení a pohled, není-li ve mně cesta trápení, a veď mě cestou věčnosti!**“ (Žalm 139:23n)

My sami nejsme schopni nahlížet do svého srdce. Nejsme objektivní. A proto nás těší, že Pán Bůh vidí do lidského srdce. Nestačí to? Nestačila by soukromá církev, do které bych patřil já a můj Bůh? Občas nás učí celebrity o tom, že jejich soukromá zbožnost a výlučný vztah s Bohem dostačuje. Ptejme se tedy: Když vidí do hloubky motivů, možností, souvislostí a sil Pán Bůh, je vůbec potřebí vidět druhým do srdce? Není to nebezpečné? Samozřejmě, je to výraz opatrnosti. Dobře si uvědomujeme, že jsme na neporovnatelně jiné úrovni. A protože vidíme jinak, než Pán Bůh, nechceme lidem uškodit. Ale na druhé straně máme sami sebe dost. Ještě si komplikovat život nahlížením do životů jiných lidí. Ještě budeme zodpovídat za někoho dalšího... Zřetelně je patrná naše neochota. Byla znát i ta Korintská neochota zabývat se příliš detailně Pavlovým životem. Proto Pavel napíše, že *doufá*, že i Korintané ve svém svědomí vidí do jeho srdce. Není to samozřejmé.

Ale toho druhého potřebujeme. Potřebujeme hledat jeho motivy. A potřebujeme to i kvůli sobě. Vidět druhým do srdce, to motivuje! Nevidět a odmítat takový pohled, to omezuje a oslabuje!

¹ Viz: 2. dopis do Korintu 10:10nn a dále také 11. kapitola

² Viz: „**Když tedy máme tuto službu podle milosrdenství, kterého se nám dostalo, neochabujeme, ale odřekli jsme se věcí ukryvaných kvůli hanbě a nepočínáme si chytrácky ani nepřekrucujeme slovo Boží, nýbrž zjevováním pravdy se představujeme každému lidskému porozumění před Bohem. Je-li však naše evangelium zahaleno, je zahaleno těm, kteří hynou.**“ (2. dopis do Korintu 4:1-3) A podobně 1. dopis do Korintu 8:10 a 10:29!

Ale přesněji: Jak je možné vidět **skrze svoje svědomí** do srdce druhých?

Co je to svědomí?

Pro mnohé je to skrytá ID bezdotyková karta (občanský průkaz nové generace nabitá informacemi), na kterou ale nikdo nemůže nahlížet. Jen se s ní v pravou chvíli, když jsme napadeni, vytasíme. Na své svědomí, pravda *naprosto čisté svědomí* se odvoláváme. Připustíme občas, že svědomí je obtíženo našim jednáním, ale ani to nás nemůže vyrušit. Svědomí je součást našeho výlučného soukromí.

Biblický pojem je ale trochu jiný. Převážně jen v Nové smlouvě se mluví o svědomí jako o spoluvědomí s vyšší autoritou. Řecké slovo v originále Nové smlouvy je *syneidesis* (syn - dohromady a *eidea* - vzezření, od *eidos* - podoba, způsob, zření). Kdybychom měli najít moderní výraz, pak je to s-vědomí, spolu-vědomí, tedy citlivá vrstva naší bytosti. Disk počítače nebo operační paměť, kterou ale sdílíme v jednom cloudu spolu s Bohem jeho vědomím, jeho myslí. Silný kabel spojující kosmonauta s mateřskou lodí v pustém kosmu. Tak jako hostie, jako disketa, kterou vkládá věřící do úst a jen co zajede mechanika, nalouduje se to nejpodstatnější. *Nabootuje*³ se systém.

Ale nejenom s Bohem nás spojuje naše svědomí, ale skrze našeho Pána také s těmi druhými. Těžko tedy můžeme říci: Venčení psů? No to je moje věc a nikomu do toho nic není! Moje názory na politiku? Co je vám po tom?! Tak jsem nacionalista, no a co!? Biju svoji ženu, fajn, ale proč vás to zajímá?! A nebo jinak...

Takže ve svém svědomí mohu vidět druhým do srdce, a **znamená to že**:

1. Vidím to, **co jsem pro toho člověka neudělal** já, tedy svoje dluhy. V tomto pohledu zaniká to, co mi neudělal on a co mi dluží. Samozřejmě, dlužíme si navzájem, v každém případě alespoň lásku.
2. Vidím také to, **co nemůže udělat ani ten člověk přede mnou**. Nežádám po něm něco, co nedokáže člověk udělat. Proč? Protože jsou věci, které může udělat jen Pán Bůh. Tím pádem čekám na to, co dokázal Pán Bůh. Čekám na to, co je z nebe. Vidím Boží dílo! Pak jsem k člověku opatrnější, neobdivuji člověka, nevelebím a neoslavuji jej. Více mluvím o člověku s Bohem, než z s člověkem o Bohu... Ale tím více se klaním před Tvůrcem a vysvoboditelem. To je pohled svobody bez iluzí.
3. Vidím také to, co svítí červeně. Vidím, **co jsem toho člověka nenaučil**, co k němu nesedí, co je nelidské, s čím se nenarodil a co nemá samozřejmě ani od Pána Boha; **co je tak nevýslovně zlé, co je tak nelidské, že to nemůže být od nikoho jiného, než od toho zlého**. Sám vím, že takové jednání, které vidím u toho druhého, dovedu udělat jen pod taktovkou zlého. A to se stává. To je vidět v mém svědomí. Pak o to naléhavěji volám o vysvobození! A mám svobodu se vzepřít tomu, čím by mne v neodkladné pomoci brzdilo kamarádství, jedna rodina či jiné vazby k tomu člověku. Nesmí se nic skrývat. Musí se říct případně i veřejně, že je třeba padnout na kolena a hledat vysvobození. To je vlastně podobné tomu, co je třeba dělat v akutní bratrské a sesterské pomoci, jak o tom píše Evangelista Matouš (18:15-22).

Ještě **jak** se ve svém svědomí díváme do srdce druhých?

1. **Poslouchám a ptám se**. Sebe i toho druhého. Trpělivě kladu otázku a každou odpověď prohlubuji ještě další otázkou. Pohled do vlastního svědomí je příležitostí vidět svět skutečněji, hlouběji. Přes vlastní svědomí se dostávám hlouběji k lidství a zbrkle nesoudím.

³ Viz: Pojem *bootování* (booting) je proces zavedení jádra operačního systému při zapnutí nebo restartování počítače.

2. Zní to ošpaně: Ale **čteme společně Bibli**. Má-li to být spoluvědomí s Pánem Bohem, pak se musí dostat Pán Bůh ke slovu.⁴
3. Přes svědomí **nahlédneme** do srdce na život víry těch druhých **s ohleduplností**. Svým čistým svědomím druhé netlučeme. Dokonce s pohledem na svědomí své i toho druhého omezíme svoji svobodu, která je z víry, a zachováme se tak, jak potřebuje ten druhý. Doslova koncert ohleduplnosti je vidět v 1. dopisu Korintským: „**Ale když by vám někdo řekl: ‚Toto je obětováno božstvům, ‘ nejezte kvůli tomu, kdo vám to oznámil, a kvůli svědomí. Svědomí pak míním ne vlastní, ale toho druhého. Neboť proč má být moje svoboda souzena svědomím druhého? Jestliže já s vděčností jím, proč mám být pomlouván za něco, za co vzdávám díky? Ať tedy jíte nebo pijete nebo cokoliv činíte, všechno činite k Boží slávě.**“ (1. dopis Korintským 10:28-31)

Souhrnem:

- ☛ Bohu díky, že vidí do našich srdcí, do našeho života. Srdce máme někde v hrudi, Sáhňte ale na zápěstí - cítíte tep. I tam je srdce. Nahmátnete tep na krku, před kotníkem nohy, ve spáncích, když dostanete trému a nebo se zamilujete. Tam všude je srdce. v celém těle, v celé bytosti. A Bůh do něj vidí! To je velké evangelium!
- ☛ I my můžeme a máme nahlížet do srdce toho druhého - skrze svoje svědomí. Neřežeme skalpelem veřejného mínění, názory tlumočenými médii; nepřebíráme názory druhých, nenecháme se zmámit kamarádstvím či rodinnými vztahy. Jen spolu-vědomím s Bohem a s lidmi můžeme vidět pravdu.
- ☛ Pohled do srdce druhých přes brýle mého svědomí zavazuje, vede k ohleduplnosti a taky k oběti. Vždy k činu.

Na cestu:

„Bděte, stůjte pevně ve víře, buďte zmužilí, posilujte se. Všechno ať se mezi vámi děje v lásce... Láska nikdy nezanikne. Proroctví — *ta* pominou; jazyky — *ty* utichnou; poznání — *to* pomine. Neboť *jen* částečně poznáváme a částečně prorokujeme. Když však přijde *to, co je* dokonalé, pomine *to, co je* částečné. Když jsem byl dítě, mluvil jsem jako dítě, smýšlel jsem jako dítě, uvažoval jsem jako dítě. Když jsem se stal mužem, zanechal jsem dětinských věcí. Neboť nyní vidíme jako v zrcadle, zastřeně, potom však *uvidíme* tvář v tvář. Nyní poznávám částečně, potom poznám důkladně, jak jsem byl také *sám* poznán. Nyní zůstává víra, naděje a láska, tyto tři věci. Ale největší z nich *je* láska.“ (1. dopis Korintským 16:13n a 13:8-13)

Požehnání:

Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám;
ne jako dává svět, já vám dávám.

Ať se srdce vaše nechvěje a neděsí! (Janovo evangelium 14:27)

Jděte ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého!

⁴ Kladu si často otázku, jak může člověk žít v církvi jen z nedělí. Nahlížet do svého svědomí - To je rozhovor nad Bibli, společné čtení, kdy čteme jeden druhému a hovoříme o svém porozumění a hledáme další argumenty Písma. Necháme se Bibli soudit a povzbuzovat či ujišťovat.

Daleko opatrnější bych byl ve společných modlitbách. Pokud se jedná o volnou modlitbu, pak se po patnácti minutách opakujeme. Nevíme co říct, lehko upadneme do tranzu. Skutky apoštolské nepopisují *jak* se modlili učedníci spolu se ženami (Skutky apoštolů 1:14) či sama první církev (Skutky apoštolů 2:42). A naposled: Náš Pán vyzýval k modlitbě soukromé (Matoušovo evangelium 6:5-15), apoštolé k modlitbám vytrvalým (1.dopis Tesalonickým 1:2 a 5:16).